

Naša Glasbena Matica 1962-63

O problematiki tržaške Glasbene Matice in o pomenu njenega dela za razvoj slovenske kulture v zamejstvu, je bilo že precej napisano. Zato se danes ne bomo ustavljali ob splošnih vprašanjih in statističnih podatkih, marveč bomo opozorili na nekatere značilnosti, ki zadevajo delovanje naše centralne glasbene ustanove.

Današnji čas pravzaprav ni naklonjen glasbenemu iziavljanju. Če k temu pristajemo še vstopno težavo, predvsem materialne narave, je razumljivo vprašanje, ali je Glasbena Matica uspela v svojem hotelemu, da posreduje našim ljudem glasbeno umetnost bodisi na področju pedagoške dejavnosti bodisi z organizacijo koncertov in na področju ljudsko-prosvetne dejavnosti.

Pri tem moramo priporočiti, da se učitelji Glasbene Matice udeležujejo tudi kot zborovodje posameznih pevskih zborov, kot skladatelji, koncertant, organizatorji koncertnih prireditelj itd., s čimer znatno prispevajo k razvoju slovenske kulturno-prosvetne dejavnosti.

Na splošno bi si upali trditi, da je Glasbena Matica, s skupnim naporom vseh njenih sodelavcev, uspelo izvršiti velik del njenih nalog in da slovenska javnost pozitivno ocenjuje njeno delo.

Teža delovanja GM je osredotočena na glasbenem solstvu. Šola GM uživa danes sloves solidne glasbeno-vegojne ustanove ne samo med Slovenci; tudi tisti Italijani, ki nepristransko ocenjujejo našo kulturno dejavnost, so izrekli laskava priznanja o njenem delu. Vsakoletni dotok novih gojencev kaže, da se slovenski starši zavedajo njunosti, da je treba dati mlademu človeku možnost, da se pri njegovem razvoju harmonično oblikuje tudi tista stran, ki plemeniti njegovo čustva, pri čemer pripada ravno glasbi pomembna vloga. V sedanjih pogojih je seveda razumljivo, da GM ne more vzdržati kadra profesionalistov. Ni niti te možnosti, pa tudi ni njen namen. V kolikor pa posameznik kaže izrazit talent za glasbo, mu seveda nudi vsestransko zaključeno glasbeno izobrazbo. Namen pedagoškega dela pri GM je usmerjen v prvi vrsti v vzgojo solidnih glasbenih amateljev, ki naj bi pripomogli k smotnemu oblikovanju slovenske glasbene dejavnosti na Tržaškem in Gorškem ter tvorili kvaliteten kader za naše pesne zborove in orkestralne ansamble.

Kljub marsikaterim težavam, na katere naleti šola Glasbene Matice pa ne moremo reči, da so izgledi njenega pedagoškega udejstvovanja slabi. Kjerkoli smo z vajenimi in pravilnim nastopom pokrenili neko glasbeno dejavnost, uspehi niso izostali. Tako tudi v nekaterih podružničnih glasbenih obeh, kakor v Nabrežini, na Proseku in v Trebčah. Uspehi in zelo dobro obiskani javni nastopi pričajo, da se ljudstvo v teh krajih zanimalo za glasbeni pouk svojih otrok, med katerimi najdemo tudi izrazite talente. Nastop Glasbene šole v podeželskem kraju je za tamkajšnje ljudi kulturni dogodek. Tudi zaključek prvega solskega leta obnove šole Glasbene Matice v Gorici kaže, da bo glasbeno izobrazbo v Gorici občutno ter zbudilo vse tiste sile, ki se v letih, ko je tamkajšnja Glasbena šola prenehala z delom, niso mogle uveljaviti.

V krajih, kjer deluje šola Glasbene Matice (Trst, Gorica, Nabrežina, Prosek, Trebče, Stanič, Stanič), je v letošnjem solskem letu nastopilo več kot 130 gojencev. Stevilni dijaki pa so sodelovali pri raznih drugih kulturnih prireditvah (Prešernove proslave itd.) ter pri prireditvah rednih sol. Vrsta sedanjih in bivših gojencev pa se uspešno udeležuje bodisi kot organizatorji, bodisi kot člani instrumentalnih in pevskih ansamblorov, narodne in zabavne glasbe v raznih krajih na Tržaškem in Gorškem. To je viden dokaz, da je seme glasbene vzgoje, pa čeprav včasih le oskorne, padlo na plodna tla in trud ni bil zaman. Letos se je na nastopih predstavil tudi 12-članski harmonikarski zbor, sestavljen iz gojencev, ki se učijo harmoniko. Ta folklorni ansambel se bo v bodoče smiselno vključil v spored nastopov, pri katerih bo poudarek na narodni glasbi.

Za člane mladinskih pevskih zborov in gojence, ki so sodelovali v harmonikarskem zboru,

Z raznimi zaključnimi nastopi gojencev se je nadvse uspešno zaključilo šolsko leto Glasbene Matice 1962-63. Gojenci, od najmlajših do starejših so pokazali lep napredek, posebno razveseljuje pa je bila delavnost mladinskih pevskih zborov, katerim posveča Glasbena Matica še posebno pozornost, zavedajoč se njih važnosti in pomena ne samo za ohranitev, temveč tudi za pozitivno vplivanje zborovskega petja t. j. tiste oblike prosvetne dejavnosti, ki se lahko uspešno vkladi tudi z novimi zahtevami časa in duha sodobne mladine. Prav zaradi tega objavljamo gornji posnetek, ki je bil napravljen neposredno pred že najavljenim in potem zaradi višjih razlogov odpadlim zaključnim nastopom gojencev osrednje šole Glasbene Matice in združenih mladinskih zborov v tržaškem Avditoriju

DRUGI SESTANEK DELEGACIJ KP ZSSR IN KP KITAJSKE VČERAJ V MOSKVI

Suslov in Teng Hsiao Ping sta si včeraj izmenjala nekatere dokumente o stališčih obeh partij

«Pravda» poudarja, da se bo sovjetska delegacija neomajno držala sklepov zadnjih treh kongresov KP ZSSR - Stališča sovjetske delegacije so enotno podprle vse sovjetske partijske organizacije na svojih sestankih pred začetkom pogajanj v Moskvi

MOSKVA, 6. — Ob 10. uri po moskovskem času so se danes začeli razgovori med sovjetsko in kitajsko delegacijo v zvezi z ideološkim sporom med KP SZ in KP Kitajske. Razgovori so v neki vili, ki je last sovjetske vlade, in ki jo pogosto uporabljajo za uradne sprejeme tujih delegacij. Vilo obdajajo veliki vrtni in igrišče za tenis; je le nekaj sto metrov od zgradbe, kjer običajno bivajo gosti sovjetske vlade in v kateri stanuje sedaj tudi kitajska delegacija. Kitajsko delegacijo vodi generalni tajnik stranke Teng Hsiao Ping, v njej je pa še drugih sedem članov.

Današnja «Pravda» se opušča le na objavo vesti o prihodu kitajske delegacije in na kosilo, ki ga je priredil voditelj sovjetske delegacije Mihail Suslov. V vesti so izostali običajni izrazi, ki prisojijo vzhodu, so se zbrali v vzhodnem Berlinu, so si izmenjali misli o 'teh vprašanjih', pripominja list.

Včerajšnja «Pravda» pa objavlja uvodnik, v katerem poudarja, da se bo delegacija sovjetske partije pri obravnavanju spornih vprašanj s predstavniki KP Kitajske neomajno držala smeri, sprejete na XX. in XXII. kongresu KP SZ, in branila skupno smer svetovnega komunističnega gibanja, z črtano v sklepih in dokumentih

moskovskih posvetovanj komunističnih in delavskih partij.

Uvodnik «Pravde» tudi poudarja, da KP SZ neomajno stoji na stališčih miroljubne koeksistence med državami z različnimi družbenimi sistemi in se zavzema za enotnost socialističnih držav in svetovnega komunističnega gibanja na načelih marksizma-leninizma in proletarske internacionale, v intenzivno bojo za mir, za varnost narodov, nacionalno neodvisnost in komunizem.

Stališče CK KP SZ na pogajanjih s predstavniki kitajske partije je deležno enotne podpore sovjetskih partijskih organizacij. To se kaže zlasti na stališčih partijskih organizacij, ki jih zdaj prireja in na katerih razpravljajo o sklepih junjskega plenuma CK KP SZ. Na stališčih enotno odobravajo naloge, ki jih je zadal plenar v ideološkem delu, kakor tudi stališče, ki ga je zavzel plenar glede bližnjih pogajanj s predstavniki kitajske partije.

Kakor piše «Pravda», udeleženci teh sestankov hkrati v imenu vse partije in sovjetske

ga ljudstva «odločno zavračajo klevetniške in neutemeljene napade CK KP Kitajske na KP Sovjetske zveze in druge marksistično-leninistične partije kot tudi na zgodovinske sklepe XX. in XXII. kongresa KP SZ in na program KP SZ».

Funkcionar kitajskega veleposlanstva v Moskvi je izjavil, da so danes popoldne, da nima nobene verti glede razgovorov in da ne more niti potrditi, da so ti razgovori v teku. V Moskvi smatrajo, da je zelo verjetno, da bo «Pravda» objavila že danes ali jutri neko kratko vest o tej konferenci.

Po nekaterih govoricah sta si obe delegaciji danes baje izmenjali nekatere dokumente, ki pojasnjujejo ustrezna stališča v ideološkem sporu med obeh komunističnih partijama.

Tass javlja, da sta v Moskvo prišla dva glavna voditelja komunistične stranke Avstralije, Lawrence Sharkey, generalni tajnik, in Robert Dixon, predsednik centralnega komiteja. V evropskih komunističnih krogih v Moskvi menijo, da je ta obisk povezan s krizo v avstralski komunistični partiji, ker del te stranke podpira teze Pekinškega, drugi del pa teze Moskve. Iz uradnega vira se je izvedelo, da je obisk predstavnikov avstralske komunistične partije zasebne značaja in da sta prišla le na počitnice.

Ves kitajski tisk objavlja članek svojega dopisnika v Moskvi o svetovnem kongresu žena. V članku se zatrjuje, da so «nekatere osebe, s svojimi poskusi, da bi vsilili kongresu napačno linijo, kršile demokratična načela mednarodnih konferenc in celo izrabile kongres za protikitajske manevre». Članek navaja sovjetsko delegatko, hkrati z jugoslovansko in indijsko delegatko, kot primer «oseb, ki se niso postavile na drugačno stališče od onega, ki ga zagovarja sovražnik, in da so skušale najti kompromis in sodelovanje z imperializmom, zlasti z imperializmom ZDA». V članku se hkrati dolgi sovjetska delegatka, da je «nasprotovala o svobodni borbi zatiranih narodov in ljudstev», hkrati pa ponovno podarja kitajsko stališče o vojni in miru, o miroljubni koeksistenci in o podpori osvobodilnim gibanjem, tj. argumente, ki bodo glavni predmet razgovorov med kitajsko in sovjetsko delegacijo.

Naslovne strani vseh kitajskih časopisov pokrivajo skoro v celoti slike in članki o odhodu kitajske delegacije v Moskvo.

Moskovski radio ni oddajal danes notranjega programa «govori Pekin», ki traja 30 minut in ki ga pripravi v ruščini radio Pekin za sovjetske poslušalce. Ta program bi moral oddajati ob 13.30 (po srednjeevropskem času), toda zamenjala ga je kratka konverzacija, nato pa je sledil glasbeni program.

Moskovsko srečanje med partijskimi delegacijama KP Sovjetske zveze in KP Kitajske se pričinja po dialogu med Moskvijo in Pekinom, ki smo mu bili priče zlasti v zadnjih mesecih, v izredno kritičnih okoliščinah. Gre za načelna nesoglasja o vprašanju vojne ali miru oziroma socializma in vojne, o miroljubni aktivni koeksistenci med državami z različnimi družbenimi sistemi, o različnih poteh in sredstvih ter načini, kako naj delavski razred osvoji oblast v posamezni državi oziroma o različnih poteh graditve socializma ter vlogi in mestu partije, o vrednotenju in vsebini destalinizacije, ki je zajela tako rekoč vse mednarodno delavsko gibanje, o narodnoosvobodilnih gibanjih v Aziji, Afriki in Latinski Ameriki in o razmerju sil med socializmom in kapitalizmom v sodobnem svetu.

Kitajska doktrina je pravzaprav nova varianta trockizma, ki temelji na tezah o «stalni ofenzivnosti», «permanentni revoluciji» in «svetovni revoluciji». To teoretiziranje je privedlo do toge ločitve boja za mir od boja za socializem. Kriterij za proletarsko solidarnost naj bi bil podpirati brez pridržka kitajsko politiko in stališča, ne glede na to, ali ustrezajo razmeram v sodobnem svetu ali ne.

Komunistične delavske partije po vsem svetu so se znašle pred alternativno, ali podpreti sovjetsko, ali kitajsko linijo v mednarodnem komunističnem gibanju. Na podlagi tega je prišlo do polarizacije: na eni strani je KP SZ s svojo koncepcijo, ki jo podpira velika večina komunističnih in delavskih partij na svetu, na drugi strani pa KP Kitajske s svojimi koncepcijami, ki jo podpirajo le redke komunistične in delavske partije, predvsem iz Azije, Afrike in Latinske Amerike, v Evropi pa jo edino podpira albanska partija.

DANES

Brez dvoma je bil včeraj najbolj zanimiv mednarodni dogodek drugi sestanek delegacij KP Sovjetske zveze pod vodstvom Suslova in KP Kitajske pod vodstvom Teng Hsiao Pinga. Seveda se o razgovorih ni moglo ničesar uradnega izvedeti razen, da so se šele včeraj začela prava pogajanja, ker predvčerajšnjim po prihodu kitajske delegacije ni bilo na sporedu nič bistvenega, razen prvih formalnih stikov. Govori pa se, da sta si obe delegaciji izmenjali včeraj doletene dokumente, v katerih se pojasnjujejo ustrezna ideološka stališča obeh partij. Značilno je pisanje moskovske «Pravde» pred zasedanjem, ko je glasilo KP SZ poudarilo zlasti, da se bo delegacija neomajno držala sklepov XX. in XXII. kongresa ter da so na svojih zadnjih sestankih partijske organizacije v Sovjetski zvezi enotno podprle stališča, ki jih zagovarja sovjetska delegacija na pogajanjih. Ni potrebno je posebej omenjati, da objavlja o moskovskih pogajanjih vse svetovni tisk vesti na prvih straneh z velikimi poudarki in da v Evropi kitajska partija nima drugih pristavov razen albanske partije, ki je prav pred moskovskimi pogajanjmi okrepila svoje volunsko delovanje proti Jugoslaviji in izzvala hud obojni incident.

Važne novice so prišle včeraj tudi iz New Yorka, kjer napovedujejo da bodo v Washingtonu in drugih zahodnih prestolnicah posvetovanja članic atlantskega pakta v zvezi z diplomatskimi pripravi za trojno konferenco o prekinitvi jedrskih poskusov, ki bo 15. t. m. v Moskvi. Ta posvetovanja ne bodo namreč obravnavala le poskusov, temveč tudi nedavni predlog Hruščova za sklenitev pakta o neopadanju med NATO in varšavsko pogodbo, kar je Hruščov povezal s sporazumom o delni ukinitvi poskusov.

Najprej pa naj bi se sestali v Washingtonu predstavniki ZDA, Angije, Francije in Zahodne Nemčije. Na teh sestankih bodo poskušali pritegniti v posvetovanja predvsem Francijo, ki na podobne sestanke ni rada hodila. Ob tej priliki bi vlada ZDA izjavila, da ni pripravljena razpravljati o nenapadnem paktu, ki bi vključeval priznanje Vzhodne Nemčije ali priznanje njene vzhodne meje s Poljsko, ker je znano, da leži prav v tem razlogu de Gaullova in Adenauerjeva nasprotovanja predlogu Hruščova. Prav zaradi tega nameravajo Američani predložiti na mesto pakta formulo «istočasne enostranske izjave NATO in varšavskega pakta, ki bi vsebovala obvezo, da ne bodo podvzimali vojaških akcij proti ozemljem, katerega ščiti eden ali drugi blok. Tudi oblika ne bi bil podpisanih dokument, temveč bi si le izmenjali pisma, ki bi take izjave vsebovali. V krogih ameriške vlade so mneneja, da bi s tem ponovno vključili v razgovore tudi Francijo, ki bi morala spregledati korist, da se ne izloči in izolira na zastarelih stališčih, zlasti ker je de Gaulle predvčerajšnjim prišel z obiska v Bagnu praznih rok.

Suslov in Teng Hsiao Ping ob prihodu kitajske delegacije na pogajanja v Moskvo

VZ NAŠIH KRAJEV

T E D E N

Najbolj važno poglavje v tržaškem življenju preteklega tedna je bil tržaški veseljem, ki se je v petek popolnoma končal. Še bolj kot prejšnja leta pa ga je spremljala prava pasja vročina, tako se je vselej oživil je proti večeru, medtem ko je bilo podnevi le bolj mrtvo. Glavna dogodka v preteklem tednu na veseljem sta bila dneva Češkoslovaške in Kameruna. V ponedeljek na dan Češkoslovaške je prišel iz Rima veleposlanik CSSR Bušnjak, medtem ko je imel trgovinski svetnik inž. Balcar tiskovno konferenco. In nje je bilo razvidno, da se trgovina med obema državama stalno krepi. Kar pa se prometa skozi tržaško pristanišče tiče, so možnosti za njegov porast, toda pogoji za to so cenejše pristaniške usluge. O možnosti povečanja trgovine so govorili tudi na tiskovni konferenci, ki jo je imel v sredo kamerunski veleposlanik Beba Adon. Končno naj se omenimo, da je obiskal veseljem predsednik ljubljanskega mestnega sveta inž. Tepina. Kar se kupčij tiče, je bil veseljem še kar živahen in vlada je odobrila 900 milijonov uvoznih kontingentov.

Občinski svet se je kot po navadi pretekli teden dvakrat sestel. Na prvi seji je podžupan prof. Cumbat poročal o prizivih proti razlastitvi zemljišč pri Spodnji Magdaleni in pod Rovtami ter povedal, da so pristali le na malo število prizivov. Gre za razlastitve zemljišč vrtinarjev, kar bi hudo prizadelo vrtinarstvo na tem področju, proti čemur se vrtinarji pač upravičeno upirajo. Na petkovi seji občinskega sveta pa je med drugim govoril svetovalec PSI Dušan Hreščak, ki je zlasti poudaril, da Slovenci še ne uživajo svojih narodnostnih pravic v okviru občine. Zanimivo je tudi, da so liberalci in fašisti dejansko ponudili demokratičnejšo sodelovanje pri občinski upravi.

Na sejo se je sestel tudi pokrajinski svet. Večina se je na tej seji zopet pokazala za nazadnjaško bodisi v narodnostnem bodisi v socialnem pogledu. Vse stranke od socialdemokratov do fašistov so namreč zavrnile socialistični predlog o prevodu deželne statuta v slovensko in socialiste so podprli samo komunisti. Seveda so te stranke odele svojo zavrnitev v pravi plašč izgovorov, toda bistvo vsega tega je konec koncev le neozdravljivi šovinizem. In nekaj «socialni» šovinizem je prišel na dan tudi iz podzavesti pokrajinskega predsednika Deliseja, ki je v razpravi o položaju v pristanišču dejal, da so tudi pristaniški delavci krivi za ta položaj sprito svojih zahtev. «Nacionalni» Trst se polagoma ozdravlja od svojega šovinizma, toda tu pa tam še buhne na dan kak šibek plamenček. No, stara navada... železna srca.

Maturanti so se pretekli teden potili in mučili in edino upanje je, da bodo rezultati dobri. Tudi Glasbena Matica je napravila obračun svojega dela na občnem zboru in ta obračun je res zelo ploden.

Sindikalni spor na tekstilnem področju v Gorici je v petek doživel nenaden preokret. Ker veleindustrije Tognella ni hotel sprejeti poziva sindikata, niti ustreči posredovalnim predlogom prefekture za odpravo spora, so sindikati proglasili tri urno splošno protestno stavko vseh sektorjev na Goriskem. Stavka je popolnoma uspešna, prebivalstvo pa je s svojo udeležbo na zborovanjih dokazalo, kako globoko občuti krivico, ki se dela 40000 tekstilnim delavkam. Meč splošno stavko so podgorške delavke prišle v sprejeto na glavni gorški trg, kjer sta sindikalista CGIL in CIGL govorila o glavnih značilnostih spora ter o razlogih, zakaj tako odločno zahtevajo izplačilo proizvodne nagrade ter zvišanje meze za «Plocco» kakor tudi za bombažni oddelek. Ves dopoldan so bili zaprti vsi javni lokali in trgovine. Solidarnostna zborovanja so bila se v Trzinu, kjer se ga je udeležilo izredno veliko število tekstilnih delavk, ladjedelnih delavcev, dalje v Gradiski, Gračevo in Kriminu.

Na pokrajinskem uradu za delo so podpisali sporazum, veljaven za delavce tekstilne tovarne v Sovodnjah, na podlagi katerega bodo prejeli proizvodno nagrado za 1963 v znesku 16.000 lir, izplačljivih v dveh obrokih.

V torek 16. julija se bodo v Vidmu sestali predstavniki političnih organizacij iz raznih zainteresiranih ustanov tržaške, gorške in videmske pokrajine, da bi izdelali predlog za mešano komisijo o reviziji dosedanjih oločb, ki uravnava maloobmojni promet. S tem v zvezi so se pred dnevi sestali tudi predstavniki turističnih društev v Novi Gorici, ki so sprejeli predlog, da bi se lastniki propustnic v 10 kilometrih območjih pasovih mogli kretati tudi na področju, ki naj bi se na eni strani razprostiralo do Benetk, na drugi strani pa do Ljubljane in Bleda.

Blagovna izmenjava v maju je bila za jugoslovanske izvoznike izredno živahna. Izvozili so za okoli 400 milijonov lir najrazličnejšega blaga. Z italijanske strani je bil v tistem obdobju promet za skoraj 25 odst. manjši: italijanski operaterji so izvozili samo za 50 milijonov lir. Maloobmojni promet v juniju je na gorškem mejnem sektorju zabeležil nekoliko večje število prehodov kot v maju. Lastniki raznovrstnih propustnic so prešli mejo v obeh smereh 138.000-krat. S potnimi listi pa so na mednarodnem prehodu pri Rdeči hiši zabeležili 20.000 prehodov.

Ohraniti je treba vrtnarstvo pri Sp. Magdaleni

Kakor smo že poročali, je na seji tržaškega občinskega sveta v ponedeljek podžupan prof. Cumbat obrazložil stališče občinskega odbora do prizivov, ki so jih vložili prizadeti vrtinarji in lastniki v zvezi z načrtom, ki določa zemljišča na Rocculi Melari, pri Spodnji Magdaleni in pri Spodnji Magdaleni pod Rovtami za zidanje ljudskih stanovanj. Po njegovi obrazložitvi je občinski svet sestavil posebno komisijo občinskega sveta, ki bo to vprašanje podrobno in ga nato predložila občinskemu svetu. V to komisijo so bili določeni občinski svetovanci Visenti, Cumbat, Mislin, Tolloy, Lanza, Morelli, Trauner, Hreščak, Simić in Markesich. Pričakovati je, da bo komisija v kratkem proučila to važno zadevo in predložila svoje sklepe občinskemu svetu.

O tem vprašanju smo že obširno pisali in pri tem opozorili na veliko nevarnost, ki preti tržaškemu vrtnarstvu. Prizadeti vrtinarji so vložili svoje ugovore, pri tem pa so jih podprle razne ustanove in organizacije, ki se ukvarjajo s kmetijstvom in se zavedajo, da bi uničenje vrtnarstva pomenilo hudo udarce ne samo vrtinarjem, ampak splošnemu tržaškemu gospodarstvu. Sprito tega je bila občinska uprava priključna, da zadevo ponovno prouči. Prizadeti vrtinarji, zlasti pa področje Sp. Magdalene po Rovtami (Kobci, Kvarita, Stara triperija, Maroš in Buben), kjer gre za 406.887 kv. m najlepših vrtov, so dosegli torej prvi uspeh s tem, da je bila imenovana omejena komisija. Zdej upravičeno pričakujejo, da bo ta komisija dobro proučila vso zadevo,

da si bo ogledala ogroženo področje, upoštevala posledice, ki bi nastale, ter predložila ustrezne sklepe. Prizadeti vrtinarji so večkrat poudarili, da je njihov edini in glavni namen, ohraniti svoje vrtove, ne pa kakršna koli spekulacija.

Kdor se je zavezal in zagovarja vrtnarje ne zagovarja nobene spekulacije. Komisija občinskih svetovancev naj nale na način, da se vrtnarstvo ohrani, in da se prepreči spekulacije. Če bo za to treba sprejeti novi regulacijski načrt, kakor je pripomnil podžupan prof. Cumbat, naj se ga spremeni.

In še nekaj bi radi pri tem pripomnili. Občina, pokrajina in druge oblasti naj bolj podpirajo vrtnarstvo. Prav nič ne bo škodovalo urbanistiki, pač pa še lepše zunanje lice, in vse mesto bo od tega imelo koristi. Če bodo zraven novih naselij še lepši in modernizirani vrtovi in rastlinjaki. Če se bo mesto tam širilo, bomo vsaj tu imeli lep, zeleno oazo, na trgu pa še svežo zelenjavo.

V sredo je bila v Rimu seja glavnega odbora vsedržavnega združenja kmetijskega tiska, na kateri je izvršni odbor poročal o delovanju združenja, zlasti pa o organizaciji sedmega mednarodnega zborovanja združenja kmetijskih novinarjev, ki je bilo pred časom v Italiji. Tainistvo je predlagalo, naj bi bil prihodnji občni zbor združenja 37. oktobra v Rimu, kar je glavni odbor odobril. Glavni odbor se je tudi zahvalil vsem ustanovam in organizacijam, ki se pripomogle k dobremu uspehu mednarodnega zborovanja kmetijskih novinarjev.

Toča v Beneški Sloveniji

V sredo popoldne je razsajala huda nevihta na področju občin Dreka, Sovodnje in Grmeč, ki je zajela nad 20 vasi. Pihal je močan veter, lilo je kot iz škafe, dober četrť ure pa je padala toča, ki je napravila veliko škodo. Poškodovani so zlasti žito, ki je zdaj dozorelo in bi ga te dni poželi. Krompir, trte in sadno drevje. Najbolj je prizadela žito in krompir.

Po njah in vinogradih je zlasti v nekaterih predelih pravo opustošenje. Škoda ni moč še oceniti, vsekakor pa se lahko računa, da je toča pobrala na splošno nad 40 odst. pridelka, ponekod pa tudi do 80 odst. Toča je zmlatila klasje,

zaradi vetra pa je vse poleglo. Krompirišča so tudi potolčena in potlačena. Manj škode je v vinogradih, ker jih je pač manj.

To je hud udarec za te revne kraje in male kmete, ki so upali, da si bodo z letošnjim pridelkom nekoliko opomogli. Pričakujejo, da bodo strokovnjaki kmetijskega nadzorstva te dni obiskali prizadete kraje, ocenili škodo in dali nasvete kmetom. Vsekakor pa jim že zdaj priporočamo, naj skropijo z modro galico krompirišča in trte.

Pristojne oblasti morajo čim prej nuditi pomoč prizadetim kmetom in izdati meri in priporočila, zlasti zaradi tega, ker gre zares za revne kraje.

IZ ZGONIKA

Sestanek kmetov prizadetih zaradi toče

V nedeljo popoldne je bil na županstvu v Zgoniku na pobudo zgonskega župana sestanek kmetov iz Repniča, Zgonika in Gabrova, ki so bili prizadeti zaradi toče v noči med nedeljo in ponedeljkom, 9. in 10. junija. Sestanka so se poleg kmetov in župana udeležili tudi poslanka Marija Bernetičeva, F. Gombač, Marij Grbec kot tajnik ZMP ter predstavnik organizacije «Federazione coltivatori diretti» Ing. Pečenko se sestanka ni mogel udeležiti zaradi drugih obveznosti.

Poslanka Marija Bernetičeva je povedala o posredovanju skupno s senatorjem Vidaliem pri vladnem generalnem komisarju, ki je sicer obljubil, da se bo za zadevo zanimal, konkretnega pa ni obljubil ničesar. Tajnik ZMP je med drugim pripomnil, da v Italiji ni nobenega zakonskega predpisa glede pomoči kmetom, ki so prizadeti zaradi naravnih neizgovod; kar pa kmetje kakšnekoli dosežejo, nikakor ne poplača škode in jih ne zadovolji, tudi zaradi neprimerne načina razdeljevanja podpore. Tako se je n. pr. zgodilo tudi pri dodeljevanju umetnih gnojil kmetom, ki so bili hudo prizadeti zaradi lanske suše. Zaradi tega je zelo umesten predlog vsedržavne kmetke zveze, naj bi se ustanovil vsedržavni sklad za pomoč prizadetim kmetom. Razen tega je tajnik ZMP predlagal, naj bi prizadetim kmetom iz Repniča, Zgonika in Gabrova znižali letos za 50 odst. davjate za bolniško blagajno in pokojnine. Kmetje so predlagali tudi, da bi prizadetim vinogradnikom dovolili odpri o smice, tudi če ne bi imeli svoje grozdja.

Po diskusiji so sklenili, naj občinska uprava in vse organizacije, ki se za to vprašanje zanimajo, enotno nastopajo pri oblasteh za pomoč prizadetim kmetom.

NABREŽINA

Ze dolgo nekam uspravna in zasajana Nabrežina je vsaj enkrat malo oživila: v soboto in nedeljo je bila bolj živahna in praznična. Vinska razstava na trgu, razstava naših slikarjev v domu «Igo Grudena», nogometna tekma, godba, čevapčiči, birna, so sestavljale pester spored, ki je privabil ljubitelje pristne domače kapljice, ljubitelje umetnosti, sporta, ki se Tržaškega in sosednega področja. Vendar ni bila odveč opazka nekega domačina, češ da nam manjka še naša pesem. Ta bi nas bila še bolj razgibala. Torej vsaj majhen zbor — oktet, kvartet iz domačih pevcev.

Šolski razredi so se izpraznili in sličili njivi, s katere smo pobrali letino. Kakšna je bila? V kolikor vemo, ni bil uspeh posebno zadovoljiv. Naši industrijski šoli je bilo 41 učencev, izdelalo jih je 17; nekam podobno je bilo s 14 učenci pri nižjem tečajnem izpitu. Učitelstvo meni, da se starši za svoje otroke premalo zanimajo. To nedvomno drži. Otroci, katerih starši se zanje stalno zanimajo, jih nadzorujejo, so v stiku s šolo, otroke spodbujajo, jim svetujejo, jih prepričujejo, svarijo in če treba, tudi primerno kaznujejo, taki otroci bolje napredujejo. Sicer pa spada semkaj tudi vprašanje šolske vzgoje, torej ne samo pouka, ki pa je žal potisnjeno v ozadje.

Po 2. vinski razstavi v Nabrežini

Površino devinsko-nabrežinske občine sestavljajo pretežno pašniki in senozi in nizki gozdovi. Polja je razmeroma malo in zemlja pretežno lahka (peščena, kremenata, kamnita). Nekakšna polovica površine nagiba na jugozapadno stran, a najbolj so izpostavljeni soncu nabrežinski bregi. To in prednost tal (lapornata zemlja) so znali vrednotiti že stari Rimljani za gojenje vinske trte, njej so posvečali vso pozornost in jo ljubosumno čuvali, ker so to vino izredno cenili in trdili, da podaljša človeku življenje.

V fevdalni dobi so po gradovih prirejali gostije in se napajali z zlahtnimi vini. Takrat so vinsko trto gojili tudi po kraški planoti — pri nas po takrat še majhnih naseljih naše občine. Devinska gospoda je imela veliko klet in v njej najboljši sok iz kraških vasi. Zaradi kakovosti vin in velike potrošnje so morali grajski uslužbenci skrbeti, da so podložni kmetje pridelali in oddali gradu čim več najboljšega vina. Z odlično pijačo iz bregov in s kraške planote od Medvejske do Trnovice (in še dlje izven naše občine) so Devinski s ponosom stregli plemiško gospodo iz bližnjih in daljnih dvorov.

To je področje z vsemi naravnimi pogoji za vinsko trto, z ugodnim podnebjem, lahko zemljo in primerno lego. Prikladno je za bela in črna vina, a najbolj za bela. Kar se tiče črnih vin, je treba omeniti, da v splošnem ne razpolaga s pogoji, ki jih zahteva kraški refoš (teran). Meja terana gre pri Trnovici. Do tja sega rdeča zemlja (terra rossa) s potrebno količino železa, ki da teranu svojstven okus.

Dobrota teh vin (pravilno razmerje med alkoholom in vinsko kislino) je bila nekoč javnosti bolj znana kot danes. To gre na škodo vinogradnikov in potrošnikov. Dolinska in miljska občina sta že pred leti uvideli umestnost prireditve vinske razstave. Njima je sledila naša občina in lani priredila v Sesljanu prvo, letos v Nabrežini pa drugo vinsko razstavo. To je v sedanjih razmerah najboljši način za seznanjanje javnosti s tukajšnjim vinskih pridelkom.

Iz razstavljenih vzorcev 17 vinogradnikov so pokuševalci lahko ocenili pridelek iz bregov in posameznih vasi naše občine. Pivci so bili zelo zadovoljni in poznavalci vin niso štedili s pohvalo in priznanji. Neki Gorican je rekel, da ni znal, da so to odlična vina in pristavil: «Pri nas (v Slovenskem Primorju) smo dobri vinogradniki, a slabi kletarji. Zdi se mi, da je pri vas v tem pogledu malo na boljšem in imate razen drugega tudi boljše kletarje. Dobra klet in prav tako tu-

di pravilno kletarstvo sta odločilnega pomena.

Naši vinogradi se krčijo in je vinski pridelek (okrog 2000 hl v občini) skromen. Lahko pa rečemo, da kdor se umno posveča vi-

nogradništvu in skrbi, da pripravi čim boljši in sedanjemu okusu primeren vinski pridelek, se udeležuje izdatno kmetijsko stroko. To je bil tudi namen vinske razstave.

Slikarsko razstavo si je ogledalo lepo število ljudi

Brhke in prijazne točanje so hitro stregle gostom

Dva domačina iz Sesljana in simpatična Elza iz Sempolaja so gostom nudili okusne «pidoče»

Na otvoritvi in v nedeljo je na trgu igrala domača godba, ki je navdušila domačine zlasti s himno nabrežinskih internirancev

IZVAŽA

- Gradbene žičnike po pariških, britanskih in ameriških standardih
- Pocinkane gradbene žičnike; postopek pocinkanja s potapljanjem ali z elektrolizacijo
- Modrožarjene žičnike za strešno lepenko
- Vlečeno žico, okroglo, svetlo, za izdelavo žičnikov in žičnih pletiv
- Vlečeno žico, okroglo, modrožarjeno, za vezanje
- Pocinkano žico, okroglo; postopek pocinkanja s potapljanjem
- Pocinkano bodečo žico, tipa IO/A, dvojno pleteno, debelina žil 12,5 BWG, 13,5 BWG in 14 BWG; razmak bodic od 2-4 cole
- Zico za avtogensko varjenje
- Pocinkane in črne šivne cevi za plin in vodovod, DIN 2440, dimenzije od 1/2 cole do 2 col
- Črna pločevina, Siemens-Martinove kvalitete, fino, srednje in debelo, v trgovskih formatih
- Pocinkano pločevino, Siemens-Martinove kvalitete, debeline 0,5 do 2 mm, v trgovskih formatih; postopek pocinkanja s potapljanjem
- Profilno železo v palicah, različnih kvalitet, okroglo, kvadratno in ploščato
- Oplaščene elektrode za varjenje

INDUSTRIJA METALNIH POLIZDELKOV

„IMPOL“

SLOVENSKA BISTRICA

IZDELUJEMO:

Aluminij: iz aluminija od 99 do 99,7 odstotka čistoče aluminij legure: Al—Mn, Al—Mg—Si, Al—Mg—Mn, Al—Mg—2, 3, 5, Al—Cu—Mg—Pb in avtomatske legure, in sicer: pločevino, trakove in rondele profile za vagonsko ter karoserijsko industrijo in za gradbeništvo — polirane, anodizirane odnosno barvane (eloksirane) cevi in ostale profile (okrogle, šestoglate, ploščate) aluminij vrvi (čiste) in aluminij—jeblene vrvi (Al—Fe), valjano in tegano žico

ŽELEZARNA JESENICE

